

Veiligheidsbeleid

Christelijke Scholengemeenschap

Willem de Zwijger

Schoonhoven

Bijlage
Calamiteitenplan
CSG Willem de Zwijger
H 6.03

Maart 2018

INHOUD

pagina

INLEIDING.....	3
1. VOORWAARDEN.....	4
2. OORZAKEN VAN PESTEN.....	5
3. SIGNALLEN.....	6
4. RELEVANTE INFORMATIE.....	7
5. STAPPENPLAN.....	8
6. VIJFSPORENAANPAK.....	9
7. CYBERPESTEN.....	10
8. RELEVANTE WEBSITES.....	11

INLEIDING

Voor alle leerlingen, maar ook voor haar medewerkers moet de CSG Willem de Zwijger een veilige school zijn. In het verleden is in 2000 als eerste aanzet hiertoe, door de toenmalige rector van CSG Willem de Zwijger een convenant ondertekend. Dit convenant was een initiatief van een aantal scholen van het voortgezet onderwijs uit de Krimpenerwaard, de politie, bureau Halt, gemeenten en het Openbaar Ministerie. De gezamenlijke afspraken en de rol van elke instelling stonden hierin duidelijk omschreven.

Algemene gedragsregels en hoe om te gaan met allerlei vormen van agressie en geweld moeten bij een ieder bekend zijn. Het is daarom belangrijk dat een dergelijke regelgeving vastgelegd wordt in een daarvoor bestemde document. Sinds maart 2004 ligt één en ander vast in het Calamiteitenplan CSG Willem de Zwijger.

In 2006 is door de toenmalige zorgcoördinator een pestprotocol als aanvulling op hoofdstuk 6.03 van bovengenoemd Calamiteitenplan. Het was een voortvloeisel uit het Beleidsplan Pesten op school (mei 2002) en bevatte instructies hoe om te gaan met het probleem van pesten.

In de afgelopen jaren is echter gebleken dat het noodzakelijk blijft om aandacht te vragen voor het pesten op school. Nu ook digitaal pesten een steeds grotere plaats inneemt binnen het pestgedrag van scholieren, is extra waakzaamheid van medewerkers en leerlingen belangrijk om onze school daadwerkelijk voor iedereen veilig te laten zijn.

De praktijk leert echter dat pesten helaas niet alleen voorkomen kan worden door algemene pestprotocollen, mentorlessen over pesten of gezamenlijk opgestelde gedragsregels. Nog meer moet bij elke pesterij worden ingezet op het concreet stappen ondernemen. Met het zogenaamde 6 stappenplan wordt ingezet op een versterking van de rol van het slachtoffer en de kern van dit plan is dat slachtoffers, medeleerlingen en docenten een meldingsplicht hebben. In deze nieuwe versie van het pestprotocol is een eerste aanzet gegeven tot aanpak van cyberpesten. De ontwikkelingen op digitaal vlak gaan echter zeer snel waardoor het toetsen van handelen binnen hulpverlening naar de toekomst toe nauwlettend in de gaten moet worden gehouden.

Vanaf 2015 zijn de regels verder aangescherpt om pesten te voorkomen. Scholen zijn verplicht een actief beleid te voeren. Dit betekent dat er elk jaar bij een deel van de leerlingen een monitoring wordt afgenomen. Tevens dat er een vast aanspreekpunt moet zijn voor pestmeldingen, en een anti-pestcoördinator aanwezig moet zijn (de heer Peet).

Het woord 'pestprotocol' is overigens vervangen door de naam 'veiligheidsbeleid' (2018 VO-raad).

J.P.Peet

Maart 2018

1. VOORWAARDEN

Om het probleem Pesten op school aan te pakken wordt binnen de CSG Willem de Zwijger aan een aantal voorwaarden voldaan:

1. De school probeert het pestprobleem te voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit de behandeling van het onderwerp (cyber)pesten met de leerlingen tijdens mentorlessen, waarna met hen regels worden vastgelegd. Tijdens deze lessen wordt ook ingegaan op onderwerpen als vooroordelen en discriminatie, samenwerking en het ontstaan van positieve groepsnormen.
Een lijst van zaken die bijdraagt aan een veilige sfeer in de klas wordt op Brugklaskamp opgesteld en besproken met alle leerlingen. Ook een lijst met afspraken over omgaan met social media is hier een onderdeel van. (Whatshappy)
2. Pesten wordt als probleem gezien door de direct betrokken partijen: ouders, docenten en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
3. Docenten zijn op de hoogte van de verschillende oorzaken van pesten.
4. Docenten kunnen het pestgedrag signaleren.
5. Docenten kunnen bij een pestgeval duidelijk stelling nemen.
6. De school beschikt over een directe aanpak om het pesten aan te pakken.
7. Weigert de school of een docent het probleem aan te pakken, doen ze dit op onjuiste wijze of heeft de aanpak geen resultaat, dan kan een vertrouwenspersoon worden ingeschakeld.

2. OORZAKEN VAN PESTEN

Pesten kan een aantal oorzaken hebben:

1. Een problematische thuissituatie van de pester.
Als een kind een slechte verhouding heeft met z'n ouders en deze weinig interesse in het kind hebben, is de kans groot dat het pester wordt. Het kind probeert op school aandacht naar zich toe te trekken.
2. Een voortdurend gevoelde anonimiteit.
Iemand in de zich verloren voelt binnen een groep probeert zich belangrijk te maken door een klasgenoot naar beneden te drukken. In de anonimiteit van de klas (of school) lukt dit vaak door gebrek aan sociale controle, m.a.w. de klasgenoten grijpen niet in.
3. Bij voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt. Kinderen kunnen zich zelf niet zijn, doordat zich moeten gedragen op manier die niet hun past.
4. Voortdurend met elkaar de competitie moeten aangaan.
Ze kunnen andere leerlingen omlaag proberen te drukken omdat ze denken zo zelf beter naar voren komen.
5. Een voortdurende strijd om macht in de klas.
De plaats in de klas is belangrijk, altijd is er wel een zondebok te vinden waarop je je kan af reageren.
6. Een niet democratisch leefmilieu binnen de school.
De autoritaire stijl van de docent kan de harmonie binnen een groep verstoren en dat levert spanningen op. Uit onderzoek is gebleken dat leerlingen in zulke gevallen veelal gaan afreageren op een zondebok, omdat het niet mogelijk is te reageren tegen de 'machtige' docent.

3.SIGNALLEN

Door de verschillende betrokkenen rondom een pestgeval worden signalen afgegeven. Dit wordt gedaan door het pestslachtoffer, de pester, de groep en ouders/verzorgers:

1. slachtoffer:

- gaat niet graag naar school;
- gaat contact met andere leerlingen uit de weg;
- behaalt resultaten beneden het niveau;
- is angstig;
- kan moeilijk voor zichzelf opkomen;
- andere leerlingen vragen de leerling niet om mee te doen;
- eigendommen raken kwijt of worden vernield;
- de leerling geeft aan dat ze hem pesten.

2. pester:

- wil op de voorgrond treden ten koste van anderen;
- heeft snel ruzie met anderen,
- zwakke controle over agressie,
- positieve houding t.o.v. geweld
- kan moeilijk samenwerken;
- lokt andere leerlingen uit;
- houdt weinig rekening met andere leerlingen.

3. groep:

- er gebeuren dingen in de groep waar niet goed de vinger op te leggen is;
- de sfeer is niet prettig, druk, geheimzinnig;
- de groep vraagt veel van de leerkracht;
- er is veel onderlinge concurrentie;
- er is veel onderlinge agressie;
- het voor elkaar opnemen en elkaar helpen gebeurt weinig.

4. ouders:

- de ouders nemen contact op over het pesten;
- de ouders maken zich bezorgd over de positie van de leerling in de groep

4. RELEVANTE INFORMATIE

Om stelling te kunnen nemen, is het voor de mentor eerst belangrijk zicht te krijgen op de omvang van het probleem. Hier is vooral een invoelend vermogen vereist. Informatie kan worden ingewonnen via het schooladministratiesysteem Magister. Daarnaast moet navraag worden gedaan bij betrokkenen.

1. slachtoffer:

- wie is het/zijn het;
- sinds wanneer wordt het slachtoffer gepest;
- wat is de voorgeschiedenis;
- wat is de ernst van de pesterijen;
- in welke vorm wordt er gepest;
- wanneer wordt er gepest;
- wat is de reactie van het slachtoffer;
- wat voor kind is het slachtoffer;
- heeft de leerling extra hulp nodig;
- is de leerling ontvankelijk voor hulp.

2. pester:

- wie is het/ zijn het;
- sinds wanneer pest de leerling;
- wat is de voorgeschiedenis;
- wat is de ernst van de pesterijen;
- in welke vorm wordt er gepest;
- wanneer vinden de pesterijen plaats;
- wat voor leerling is de pester;
- heeft het leerling extra hulp nodig;
- is de leerling ontvankelijk voor hulp.

3. groep:

- hoe is de sfeer in de groep;
- op welke momenten wordt er gepest;
- wat voor soort leerlingen zitten in de groep;
- hoe reageren de leerlingen op elkaar;
- hoe is de relatie tussen de groep en de leerkracht;
- wordt er gewerkt in de groep (motivatie);
- zijn er culturele verschillen;
- zijn er specifieke individuele problemen;
- wat zijn de vaardigheden van de groep (sociaal);
- zijn er omstandigheden van buitenaf;
- zijn de regels en afspraken binnen de groep duidelijk;

4. ouders:

- is er onderling contact tussen de ouders;
- staan de ouders open om pesten te bespreken;
- zijn zij bereid zich ervoor in te zetten;

5. school:

- is het een nieuw probleem of bestaat het al jaren;
- is er een mogelijkheid om het aan te pakken;
- is er ondersteuning binnen het team;
- zijn er contacten met externe organisaties;
- hoe is de relatie tussen school en ouders;
- welke interventies zijn er al geweest;

5. STAPPENPLAN

Om in specifieke pestgevallen direct actie te kunnen ondernemen, wordt een stappenplan gevolgd. Zo wordt ervoor gezorgd dat alle betrokkenen rondom een pestgeval worden gehoord en/of worden geïnformeerd.

Stap 1: Hierbij is de rol van het pestslachtoffer cruciaal. Zijn eerste stap is om maximaal 2 keer een duidelijk signaal aan de pester af te geven dat hij zijn gedrag vervelend vindt. Als het pesten niet stopt kan hij de pester zeggen dat de mentor wordt geïnformeerd.

Stap 2: De pester meldt zich bij de mentor of het aanspreekpunt van de school.

Stap 3: Via een gesprek met het pestslachtoffer dient de mentor uit te zoeken wat er is gebeurd. Ondersteuning hierbij van de anti-pestcoördinator.

Stap 4. De mentor informeert de ouders over datgene wat er is gebeurd. Afhankelijk van het gebeuren wordt hierbij gekozen tussen een telefonisch of persoonlijk gesprek. Dit ter beoordeling van de leerjaarcoördinator.

Stap 5. Er volgt zo spoedig mogelijk een gesprek tussen de mentor van de gepeste leerling en de pester(s) De mentor gaat na of het slachtoffer richting de pester duidelijk de 'stopsignalen' heeft aangegeven

Stap 6. De mentor en anti-pestcoördinator houden een gesprek met de hele klas indien pester en slachtoffer in dezelfde klas zitten. Ingezet wordt op een gezamenlijke verantwoordelijkheid om pestgedrag tegen te gaan en bij constatering van pesten, dit te melden bij mentor of vertrouwenspersoon.

Stap 7. De mentor noteert de gegevens in het persoonlijk leerlingendossier. (Magister)

Stap 8. Indien het pestgedrag aanhoudt, volgt een gesprek tussen leerjaarcoördinator en pester. Leerjaarcoördinator informeert ouders. Bij herhaling van pestgedrag kan de school overgaan tot schorsing van de pester of verwijdering van school. Aangifte bij de politie door ouders pestslachtoffer kan worden overwogen afhankelijk van de aard van de pesterijen.

NB:

In eerste instantie moet dit stappenplan worden gevolgd. Als echter een medeleerling, docent of een overige medewerker ziet dat leerlingen worden gepest, wordt direct actie ondernomen. Op deze manier laat de school duidelijk zien dat pesten niet toelaatbaar is en direct dient te stoppen. De ontdekker geeft het voorval zo spoedig mogelijk door aan de mentor en/of leerjaarcoördinator van zowel pester als pestslachtoffer.

6. VIJFSPOREN AANPAK

Naast het stappenplan kan de mentor in samenspraak met de leerjaarcoördinator en/of zorgcoördinator vaststellen of bij een pestgeval de zogenaamde vijfsporen-aanpak (of een onderdeel ervan) noodzakelijk is. De vijfsporenaanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de leerkrachten. Deze methode is bedacht door de **Noor Olweus**. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat dit één van de weinige effectieve manieren is om pesten aan te pakken, vooral door het effect op de lange termijn.

1. Hulp/info aan het gepeste kind

In de vorm van adviezen en (in sommige gevallen) van een sociale vaardigheidstraining.

2. Hulp/info aan de pester

Naast probleemoplossende gesprekken (Schoolmaatschappelijk werk) kan o.a. hulp worden geboden in de vorm van sociale vaardigheidstraining of in een cursus omgaan met agressie.

3. Hulp/info aan de zwijgende middengroep (klas, meerdere klassen, gehele school)

In de vorm van het mobiliseren van de groep. Het is hierbij belangrijk dat de groep veiligheid wordt geboden en een ieder medeverantwoordelijk van het probleem wordt gemaakt. De groep kan, afhankelijk van het pestgeval, worden geïnformeerd over oorzaak, gevolg en (juridische) consequenties. Ook kunnen richtlijnen worden gegeven hoe om te gaan met bepaalde trends/ontwikkelingen die pestgedrag in de hand werken. (bijv. via websites)

4. Hulp/info aan de leerkracht

In de vorm van achtergrondinformatie over het pestgeval. (oorzaken, gevolgen en concrete aanpakmogelijkheden.)

5. Hulp/info aan de ouders (van zowel, pester, slachtoffer of in specifieke gevallen van alle leerlingen)

In de vorm van achtergrondinformatie en adviezen afhankelijk van de aard van het pestgeval. Ook kunnen richtlijnen worden gegeven hoe om te gaan met bepaalde trends/ontwikkelingen die pestgedrag in de hand werken. (bijv. via websites) Via mail of informatieavonden kan hulp/informatie worden verstrekt.

NB: Via een vertrouwenspersoon kunnen onvoldoende behandelde zaken opnieuw aan de orde komen. In het klachtenreglement is de procedure duidelijk omschreven. Het klachtenreglement ligt bij de administratie, bij de conciërges (contactpersonen), bij de vertrouwenspersoon en in de mediatheek ter inzage.

7. CYBERPESTEN

Pesten is van alle tijden. De uitingsvormen van pesten zijn de laatste jaren snel veranderd. Dit hangt samen met de opkomst van moderne communicatie middelen. Meer dan 90% van de kinderen en jongeren is tegenwoordig online. Vrijwel alle leerlingen gebruiken internet om te communiceren. Nagenoeg alle jongeren hebben een mobiele telefoon en een profiel op Instagram, Facebook of Twitter.

Dit gebruik van social media wordt steeds mobieler, waardoor misbruik van social media makkelijker wordt.

Hoewel Internet een medium is met vele mogelijkheden, zijn er ook vele gevaren. Internet is immers een afspiegeling van het gewone leven. Pesten via internet is doorgaans harder dan pesten in het gewone leven, omdat daders eenvoudiger anoniem kunnen blijven en er geen rechtstreeks contact is tussen dader en slachtoffer.

Scholen geven aan dat cyberpesten een dagelijks voorkomend probleem is, waar ze weinig grip op hebben. Leerlingen geven aan dat ze zich vaak niet realiseren waarmee ze bezig zijn. Veel ouders hebben nauwelijks zicht op activiteiten op internet. Uit onderzoek van Mijn Kind Online blijkt dat 13% van de leerlingen van 8 tot 18 jaar te maken heeft met cyberpesten

Doordat cyberpesten voor een groot deel buiten de school plaats vindt, is het niet op voorhand zo dat de school de verantwoordelijkheid draagt, de individuele pestgevallen op dit gebied op te lossen. Zodra de leerling er in het dagelijks functioneren hinder van ondervindt dat hij of zij te maken heeft met cyberpesten en de veiligheid van de leerling wordt aangetast, zal de school stappen ondernemen. Dit echter wel in een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de ouders van de betrokken leerlingen.

Ouders hebben namelijk ook in deze hun verantwoordelijkheid te nemen. Zo wil de school in deze samenwerking voorkomen dat bepaald gedrag rondom cyberpesten uit de hand loopt. Transparantie hierin naar alle ouders heeft in de handelswijze de voorkeur van de school.

In preventieve zin wordt tijdens het brugklaskamp, binnen de mentorles klas 1, de gastlessen van Bureau Halt en waar nodig incidenteel voorlichting gegeven over het gebruik van Social Media. Ouders worden tijdens informatieavonden over ontwikkelingen op dit gebied geïnformeerd.

Binnen CSG Willem de Zwijger mogen de leerlingen en docenten een ander niet aanzetten tot seksuele handelingen. Zij mogen geen seksueel getinte berichten en/of afbeeldingen met of over andere leerlingen via social media verspreiden of anderszins zich via social media negatief uitlaten over medeleerlingen of personeel van de school waardoor schade wordt berokkend.

Bij een melding van cyberpesten via mentor of vertrouwenspersoon (bijv. versturen naaktfoto's of berichten in groepswhatsapp) wordt de volgende procedure in acht genomen:

- Informeren leerjaarcoördinator.
- Leerjaarcoördinator onderzoekt omvang incident
- Leerjaarcoördinator traceert betrokkenen (leerlingen en ev. externen)
- Leerjaarcoördinator informeert ouders/verzorgers 'slachtoffer'
- Leerjaarcoördinator informeert indien nodig overige leerjaar coördinatoren
- Leerjaarcoördinator informeert zorgcoördinator
Leerjaarcoördinator bepaalt binnen de kaders van wetgeving in samenwerking met andere betrokkenen vervolgstappen.
- Leerjaarcoördinator draagt zorg voor infoverstreking richting ouders slachtoffer, klasgenoten en ouders van klasgenoten. De ernst van de situatie is bepalend of leerlingen binnen de gehele school worden geïnformeerd/gewaarschuwd.
- De mentor houdt vervolgens oog op de het sociale klimaat en het welbevinden van de leerling binnen school

9. INFORMATIEVE WEBSITES

Op verschillende websites is informatie te vinden over hoe om te gaan met (cyber)pesten/social media. Onderstaande websites worden aanbevolen

www.meldknop.nl

www.mijnkindonline.nl

www.surfsafe.nl

www.pestweb.nl

www.pesttenet.nl

www.schoolenveiligheid.nl

www.pestenslaf.nl